

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет романо-германської філології
Кафедра іноземних мов природничо-математичних спеціальностей

В. В. Кирикилиця

**Dictionaries Use for Researching Language
by Teachers and Students**

**ВИКОРИСТАННЯ СЛОВНИКОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ
ІНОЗЕМНИХ МОВ**

Методичні рекомендації

Луцьк – 2009

УДК 811' 374: 371. 214. 114

ББК 81. 2 – 9 я81

К 43

*Рекомендовано до друку методичною радою Волинського
національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 10 від 23.06.2009 р.)*

Рецензенти:

Гапонова С. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики викладання іноземних мов Київського національного лінгвістичного університету;

Троцюк А. М. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов природничо-математичних спеціальностей ВНУ імені Лесі Українки.

Кирикилиця В. В.

К 43 **Dictionaries Use for Researching Language by Teachers and Student /**
Використання словникових технологій у процесі вивчення іноземних мов :
метод. рек. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2009. – 48 с.

Методичні рекомендації щодо використання словникових технологій складаються з теоретичної і прикладної частин. Теоретична частина подає характеристики основних типів словників і рекомендації щодо користування ними. Прикладна частина містить добірку завдань з основних видів робіт з урахуванням тем навчальних програм для студентів різних спеціальностей денної та заочної форми навчання, які володіють основами граматики, необхідним лексичним запасом для розуміння запропонованого матеріалу й навичками усного мовлення.

Рекомендуються для використання на практичних заняттях, а також для самостійної роботи студентів із залученням словників різних типів.

УДК 811' 374: 371. 214. 114

ББК 81. 2 – 9 я81

© Кирикилиця В. В., 2009

© Волинський національний університет
імені Лесі Українки, 2009

Передмова

Ці методичні рекомендації розроблені з метою надання методичної допомоги викладачам і студентам у процесі роботи зі словником під час вивчення іноземних мов. Книга включає безліч пропозицій для формування вмінь і навичок роботи зі словником на заняттях і під час самостійної роботи.

Теоретична частина написана українською мовою та подає роз'яснення особливостей словників різних типів, способів їх використання й умови оптимального вибору словника.

Прикладна частина на матеріалі англійської мови пропонує основні види роботи зі словником, спрямовані на формування вмінь і навичок правильної вимови, читання, письма, граматики, перекладу, а також збагачення власного словникового запасу. Для кожного виду роботи зі словником підібрано п'ять завдань по темах робочих програм з навчальної дисципліни “Англійська мова” для студентів вищих навчальних закладів. Крім того, запропоновані матеріали розкривають такі теми, як сполучення слів, фразові дієслова, ідіоми та словотворення.

Види роботи зі словником спрямовані на використання не тільки традиційних паперових, а й електронних та інших нестандартних спеціалізованих словників.

Матеріал цих рекомендацій може бути використаний як джерело навчальної та практичної інформації для викладачів і студентів різних спеціальностей.

Автор сподівається, що методичні рекомендації будуть цінними для будь-якого користувача, який хоче поліпшити своє особисте знання словника.

І. ДИДАКТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ СЛОВНИКОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

1. Характеристики основних типів словників

Існує велика кількість словників, які відрізняються різними часовими межами (історичні, сучасні), різним способом представлення словникового матеріалу (алфавітні, зворотні, ілюстративні), представляють різні галузі знань (термінологічні), мають різний обсяг лексики (повні, стислі, словники-мінімуми, тезауруси), різний рівень користувачів (для широкого кола читачів, спеціалістів), різну орієнтацію (загальнонаукові, багатогалузеві, галузеві, вузькогалузеві), різну кількість залучених мов (одно-, дво-, три- і багатомовні), різне призначення (навчальні, інформаційні, довідкові, переважно тлумачні, які мають суто прикладне застосування).

Залежно від призначення і характеру пояснення словникового матеріалу словники поділяють на дві основні групи: **енциклопедичні** та **лінгвістичні** (або мовні, філологічні).

Енциклопедичні словники фіксують і пояснюють не слова, а пов'язані з тими чи іншими словами відомості про зміст, характер і сутність предметів, явищ. У них можна знайти лаконічні відомості про різні країни, народи, мови, визначні події, про видатних політичних діячів, учених, письменників, митців. Ці словники містять довідковий матеріал з усіх галузей знань. В енциклопедичних словниках уміщують також ілюстрації (фотографії, малюнки), картографічні матеріали, статистичні, хронологічні таблиці та ін. Тому в енциклопедичних словниках зовсім не мають місця слова таких граматичних категорій, як займенники, вигуки, сполучники, частки; прислівники, дієслова та прикметники подаються у цих словниках лише тоді, коли вони термінологізувалися, тобто вживаються для точного вираження спеціальних понять і означення спеціальних предметів.

Лінгвістичні словники мають кілька основних типів і багато різновидів, але об'єктом описування в них завжди є саме слово як одиниця мови. Залежно від типу й характеру філологічного словника, конкретне слово в ньому може розглядатися в одному чи в кількох аспектах, скажімо, з погляду походження чи функціонування протягом певного історичного періоду, правопису, вимови і т.д.

Залежно від формату і призначення **лінгвістичні** словники поділяють на три основні категорії: **універсальні**, **спеціальні** (або тематичні) та **мультимедійні** (або електронні). Хоча деякі словники,

наприклад *Idioms, Collocations* чи *Phrasal verbs*, можна знайти як серед словників універсальних, так і серед словників тематичних.

Універсальні словники містять детальну інформацію про слова і розглядають конкретне слово в одному чи в кількох аспектах. Їх рекомендують користувачам, які хочуть здобути загальні мовні навички і спілкуватися на загальноосвітньому рівні.

Спеціальні або *тематичні* словники призначені для певної категорії користувачів, які вже мають елементарні знання потрібної їм мови і чітко визначену мету навчання. Тематичне групування дає можливість вивчати лексику системою, що сприяє її кращому запам'ятовуванню. Тематичний принцип класифікації матеріалу найбільш зручний і доцільний для комплексного вивчення різних рівнів лексичної системи цієї мови.

Надзвичайна динамічність розвитку науки, техніки, технологій, притаманна нашому часу, призвела до створення *мультимедійних* або *електронних* словників, які певним чином є систематизованою лексичною інформацією, що зберігається в пам'яті комп'ютера, а також комплексом програм для обробки цієї інформації і показу її на екрані. Електронний навчальний словник поєднує в собі функції пошуку потрібної інформації, демонстрації мовних закономірностей і можливості засвоєння навчального матеріалу за допомогою спеціальної системи вправ. В останні роки електронні словники отримали декілька різновидів: *Internet, CD-ROM* і *DVD* словники.

Словники цих категорій можуть бути одномовними, двомовними або багатомовними. Серед одномовних словників найважливішим типом є словник *тлумачний*, який розкриває значення слова засобами рідної мови, а також подає приклади вживання цього слова у мові.

Проте найбільшої ваги набувають двомовні словники, хоч є й багатомовні. Двомовні словники – словники перекладні. Конкретне завдання двомовного словника – бути посібником під час перекладу, а також правописним та акцентологічним довідником. Двомовний словник допомагає у вивченні мов, їх братнього взаємозв'язку, сприяє подальшому розвитку літературної мови. Двомовні словники, в тому числі словники нових термінів, необхідні для перекладу і, відповідно, більш широкого використання зарубіжної фахової літератури, а також для покращення контактів між фахівцями різних країн.

Лінгвістичні словники як джерела інформації являють собою багатофункціональний засіб навчання. Вони включають семантичну, граматичну, стилістичну інформацію про слова (основні одиниці

мови) і про зв'язки між ними (лексичні, синтаксичні, словотворчі). Словники є основою системної організації лексики, тому їх вважають центральним ядром під час вивчення іноземних мов. Словники є не тільки довідниками, які допомагають знайти значення потрібного слова, а й навчальним посібником, який дає змогу розвинути творчі здібності тих, хто навчається, і полегшити засвоєння лексичного матеріалу.

Таблиця 1

Рекомендований тип словника для студентів відповідно до рівня володіння мовою

Рівень володіння мовою	Тип словника	Мета
Початковий	Переважно двомовний словник	Навчити і заохотити до користування двомовним словником, але не бути залежним від нього
Елементарний	Спочатку використовуйте двомовний словник, а потім перевіряйте слово в одномовному словнику	Упроваджувати тлумачний словник поступово, не перенавантажуючи студентів
Середній	Спочатку використовуйте одномовний словник, а потім перевіряйте слово у двомовному словнику, якщо необхідно	Навчити студентів охоче користуватися одномовним словником
Вищий	Здебільшого одномовний словник	Перекопати студентів у необхідності використання одномовного словника

2. Проблеми користування словниками

Розуміючи, що однією із найнеобхідніших речей для будь-кого, хто вивчає мову, є словник, ми купуємо двомовні словники або електронні перекладачі, палко сподіваючись, що зразу знайдемо необхідний переклад слова, яке знаємо рідною мовою.

Значення словників в оволодінні іноземними мовами важко переоцінити. Початкові етапи цього процесу неможливі без **двомовного словника**, за допомогою якого ми пов'язуємо іноземне слово з близьким або навіть однаковим за значенням словом, висловом, поясненням на рідній мові.

У міру оволодіння мовою значення двомовного словника в цьому плані, звичайно, зменшується, але навряд чи коли-небудь повністю зникне. Можна вести розмову, в якій вживається невідоме ключове слово, так і не вияснивши для себе точного значення цього слова. І на просунутих етапах вивчення мови навіть самі досвідчені перекладачі звертаються до двомовного словника. Але шукають там частіше не раніше невідоме їм іншомовне значення, а слово рідною мовою із наявного у двомовному словнику синонімічного ряду, яке підходить до цього контексту.

Таким чином, двомовний словник має три основні призначення:

1) допомагає побудувати семантичну систему іноземної мови за допомогою семантичної системи рідної мови (на ранніх етапах навчання);

2) сприяє вдосконаленню цієї системи, подаючи еквіваленти або пояснення рідною мовою для іншомовних значень, які рідко зустрічаються (на всіх етапах оволодіння іноземною мовою і використання цієї мови в спілкуванні чи під час перекладу);

3) використовується як словник синонімів, де слово однієї мови виконує роль домінанти іншомовного синонімічного ряду (на просунутих етапах перекладацької діяльності).

Коли ми працюємо з перекладними словниками, то в основному націлені на пошук значення слів. Але вони не в змозі показати нам, як слова використовуються в іноземній мові, адже переклад дає лише просту відповідь на те, що є набагато складнішим.

Іноді, наприклад, слово в одній мові може мати шість або сім еквівалентів у іншій; якщо ці еквіваленти тільки пропонуються як перелік слів, вони не надають нам жодної інформації про те, яке саме слово вибрати. Іноді є обмеження на використання слова в першій мові, такого обмеження може не бути у випадку з цим самим словом у другій мові. Поки двомовний словник не зробить цього, інформація про слово буде неповною. Багато двомовних словників також не в змозі надати достатньо інформації про граматичний контекст, відповідність і додаткове значення слова.

Це не означає, що всі двомовні словники недосконалі, або, що ми ніколи не повинні використовувати їх. Існують чудові приклади

використання двомовних словників і, подобається це комусь чи ні, ми завжди використовуватимемо їх, особливо на початкових етапах вивчення мови.

Але, чим довше використовується двомовний словник, тим гостріше відчутний його основний недолік – відбиток системи рідної мови на системі іноземної, так звана інтерференція, яка особливо велика під час перекладу на іноземну мову. Усунути чи, вірніше, нейтралізувати інтерференцію можна, зокрема, використанням поряд із двомовними **одномовних словників**. Це, наприклад, словники синонімів, де подаються синонімічні ряди, члени яких ілюструються прикладами, пояснюються. Серед одномовних словників найважливішим типом є словник *тлумачний*. У ньому засобами рідної мови розкривається (витлумачується) значення слова, характеризуються його граматичні й стилістичні властивості, подаються типові словосполучення (речення) і фразеологічні звороти та наводяться зразки вживання слова у кожному відповідному значенні. Це також тлумачні словники, де значення слова задається певним співвідношенням з іншими словами, значення яких повинно бути зрозумілішим за те, що пояснюється.

Одномовні словники, чи то в книжковій формі, чи на CDs або доступні в Інтернеті, написані тільки на одній мові (у цьому випадку англійській), особливо для тих, хто вивчає мову. В одномовних словниках ми знаходимо інформацію про різні значення слова, їх вимову, з якими словами вони сполучаються і в яких ситуаціях використовуються.

Вони також надають приклади вживання слів у фразах і реченнях таким чином, що ми одержуємо найяскравіші зразки того, як ви самі можете використати це слово. Однією з важливих особливостей нинішньої генерації одномовних словників є те, що їх визначення написані зрозумілою мовою, тому ми уникаємо труднощів, коли визначення важче зрозуміти, ніж саме слово: набагато простіше сказати *a dog is a very common animal that people keep as a pet or to guard a building* (Longman Dictionary of Contemporary English), ніж *a dog is a canine quadruped!*

Початківці ж, звичайно, вважають одномовні словники дуже важкими для користування, але це залежить від того, чи укладався одномовний словник із думкою про тих, хто починає вивчення мови. У випадку виникнення труднощів ми можемо розраховувати на двомовні словники.

Але дійшовши до середнього рівня вивчення мови, усвідомлюємо, що інформація, яку містять одномовні словники, безцінна.

Таблиця 2

Проблеми, з якими стикаються студенти під час користування словниками

Проблеми	Причина
Пошук потрібної словникової статті	<i>Студенти не завжди знають правильне написання слова</i>
Пошук правильного значення слова	<i>Студенти переважно дивляться тільки на перше значення слова</i>
Вивчення слів за допомогою прикладів	<i>Приклади не завжди зрозумілі студентам</i>

3. Основні вимоги щодо користування словниками

Будь-який словник – це перш за все дидактичний, тобто створений для навчання, витвір. Аналіз словникових формулювань, характерного словнику способу повідомлення показує, що словник відноситься до дидактичного жанру з усіма властивими йому ознаками педагогічної мови. Дидактичний аспект словника полягає в тому, що він є не тільки довідниковим посібником, а й засобом навчання, мовного формування людей. Хоча дидактичний аспект властивий кожному словнику, він проявляється по-різному в словниках різного типу. В тлумачних словниках дидактичний аспект прямо чи побічно відображається в усіх елементах його структури – від вибору лексики і тлумачень до системи позначень (поміток). У найбільш вираженій формі дидактичний елемент проявляється в навчальних одномовних і перекладних словниках.

Словник є видом довідкової літератури. Будь-який словник можна розглядати як інформаційний документ, який відповідає певному типу інформаційних запитів. Навчальний словник покликаний служити не тільки довідником, а й активним помічником для всіх, хто вивчає іноземну мову. До такого словника звертаються люди, котрі бажають отримати додаткову інформацію до тих знань, які вони вже мають.

Однією із системно-структурних ознак словника є членоване розміщення матеріалу, оскільки основною композиційною та комунікативною одиницею словника є відносно самостійний відрізок тексту, який називається **словниковою статтею**. Множина словникових статей складає його основу.

Кожна стаття розповідає про поняття, позначене словом. Словникова стаття є відносно автономним розділом словника, у якому подана багатостороння характеристика слова або будь-якої іншої одиниці мови.

Структура словникової статті залежить від типу словника, хоча загальні риси притаманні всім словниковим статтям:

- 1) заголовне слово, яке відкриває словникову статтю;
- 2) опис семантико-стилістичних і граматико-функціональних особливостей слова;
- 3) документальне підтвердження існування слова в мові й показ його реального використання в мовленні, наприклад цитатиллюстрації.

Найчастіше словник подає зібрання слів тієї чи іншої мови в алфавітному порядку. Існують також словники, у яких слова подаються за гніздовою системою, тобто в одній словниковій статті наводяться всі похідні слова, утворені від кореневого слова.

У свою чергу, кожна **словникова стаття** є двокомпонентною – в ній виділяється *реєстрова* (ліва) та *інтерпретаційна* (права) частини. Ліва частина – це, зазвичай, будь-яка одиниця мови, що є об'єктом лексикографування і вноситься до словника як реєстрова, тому вона називається ще *реєстровою* або *лексикографічною одиницею*. Множина реєстрових одиниць словника складає *реєстр*.

Структура і зміст *інтерпретаційної* (правої) частини статті залежить від типу словника; тут подається лінгвістичний опис відповідної реєстрової одиниці (її значення, переклад іншими мовами, лексичні характеристики тощо) або міститься різноманітна інформація про предмети, які вона позначає. Склад реєстру та словникової статті, окрім того, визначає і кінцеве призначення словника. Зауважимо, що терміни ліва та права частини словникової статті є певною мірою умовними, оскільки у деяких типах словників спостерігається чергування елементів структур реєстрової та інтерпретаційної частин.

Реєстрові одиниці у словнику пов'язані між собою численними структурно-семантичними зв'язками й у своїй сукупності творять певну систему, яка реалізовує задуми та цілі його укладачів. Окрім того, статті будь-якого словника повинні мати (в його межах) тотожні схеми опису однотипних елементів лексикографічних структур. Сукупність правил, прийомів та засобів опису реєстрових одиниць творять метамову словника.

Найскладніший вигляд має словникова стаття в тлумачному словнику, адже він покликаний дати вичерпну характеристику всіх властивостей слова (Longman Wordwise Dictionary for Pre-intermediate to Intermediate Learners):

Написання → Основне слово Частина мови Множина іменника

Вимова: **loss** /lɒs \$lɒs/ noun, plural losses

британська й американська →

Різні значення

Похідне слово: прикметник

Дефініції

Сталий вислів

Форми неправильного дієслова

Інформація зі стилів уживання

Інформація із уживання

Граматичні структури основного слова

Приклади вживання основного слова

GRAMMAR
the loss of something/someone
 1 when you stop having something: *There have been many **job losses** in banking. | How will he cope with **the loss of his sight**?*
 2 [no plural] the death of someone: *They couldn't bear to talk about **the loss of their son**.*
 3 if a business makes a loss, it spends more money than it gets ⇨ opposite PROFIT¹: *The company **made a loss** of about \$43,000 in 2001.*

lost¹ /lɒst \$lɒst/ adjective
 1 if you are lost, or get lost, you do not know where you are: *After walking for several hours, we realized that we were **lost**. | It was such a big building that I **got lost** in it!*
 2 if something is lost, or gets lost, you cannot find it: *My suitcase **got lost** and I had no more money or clothes.*

PHRASE
Get lost! *spoken* used to rudely tell someone to go away

lost² the past tense and past participle of LOSE

lot /lɒt \$lat/ noun
 1 **a lot** also **lots** *informal* a) a large amount or number: *He had drunk **a lot of** wine. | **Lots of** my friends smoke. | I've learned **a lot** in the last few months.* b) very much: *He's **a lot** nicer than he used to be. | I like Kelly **a lot**.*
 2 **the lot** *informal* the whole of an amount: *If I don't put these crisps away, I'll eat **the lot**!*

USAGE a lot, much, many
 In negative sentences, you can use **much** or **many** instead of **a lot**. **Much** is used to talk about nouns that you can count: *There isn't much wine left.* **Many** is used to talk about nouns that you can count: *I didn't see many people there that I knew.* **A lot** can be used to talk about both: *I don't have a lot of money. | She doesn't have a lot of friends.*

Отже, словник – це зібрання слів (а інколи морфем, словосполучень), розміщених у певному порядку (алфавітному, гніздовому та ін.), у якому з'ясовується значення мовних одиниць, наводиться різна інформація про них або переклад на іншу мову чи подаються відомості про предмети, що визначаються словами.

4. Організація роботи зі словником

Організація навчання із застосуванням словників сприяє полегшенню засвоєння лексичного матеріалу й розширенню словникового запасу з різних галузей знань, розвиваючи пам'ять і розумові здібності студентів. Таким чином, пробуджується інтерес до навчального матеріалу та спрямовується увага на краще його осмислення і засвоєння. Це сприяє збільшенню обсягу засвоєної інформації та підвищенню продуктивності праці студентів і викладачів, посилюючи вимоги до рівня її результатів. Користування словниками створює передумови для розвитку перекладацьких навичок, уміння пояснювати значення слів і формувати навички логічних, конкретних і точних відповідей. Словники як невід'ємна частина навчального процесу потрібні для розширення кругозору, підвищення якості знань і закріплення умінь та навичок.

За допомогою словників як засобів надання навчальної інформації можна організовувати репродуктивні самостійні роботи (опрацювання лекційного матеріалу, вивчення нового матеріалу за вказаним джерелом інформації, використання теоретичного матеріалу для виконання завдань з теми тощо), частково-творчі самостійні роботи (вивчення або використання матеріалу за навідними питаннями, підготовка до практичної роботи) або творчі самостійні роботи (ознайомлення з додатковою інформацією з теми лекції, підготовка доповіді, наукових повідомлень, рефератів, переклад спеціальної літератури, виконання завдань нестандартними методами, виконання курсових та дипломних робіт тощо).

Робота зі словником – вид роботи, необхідний для формування навичок говоріння, читання, граматики і письма. На жаль, цьому виду роботи в процесі вивчення іноземних мов не приділяється достатньої уваги. Часто аж до закінчення курсу вивчення іноземної мови студенти користуються тільки словником підручника з іноземної мови і не набувають навичок роботи з фаховими словниками, коли необхідно вибрати потрібне значення слова з декількох варіантів, наведених у словнику. Крім того, студентам доцільно ознайомлюватись із такими

випадками, коли слова, які збігаються за формою, можуть мати абсолютно різні значення у двох мовах, наприклад *conductor* англійською мовою і *кондуктор* українською мовою. Це так звані “помилкові друзі” перекладача.

Першою необхідною умовою швидкого пошуку потрібних слів у словнику є добре знання алфавіту, яке виробляється під час виконання спеціальних вправ. **Другою умовою** є вміння визначити основну форму слова. І, нарешті, **третьою**, але не менш важливою умовою швидкого й умілого користування словником, є вибір саме того значення слова, яке потрібне в данному випадку. Основним помічником у цьому є контекст.

Із роботою зі словником тісно поєднана робота над словотворчими елементами мови. Знайомство з найбільш поширеними суфіксами, префіксами, а іноді й коренями слів, які прийшли в іноземну мову з інших мов, повинно скласти основу лексикологічної роботи на початковому етапі вивчення іноземної мови у вузі. Вправи на словотвір можуть бути передтекстовими, але базуватися на матеріалі тексту, та післятекстовими, коли вже знайомий текст використовується для розвитку та закріплення навичок знання мови і перенесення їх на роботу з наступними текстами. Передтекстові вправи часто базуються на роботі зі словниками, оскільки студенти працюють з окремими словами або реченнями, а не з текстом, у якому завжди велику роль відіграє контекст.

Найбільш ефективними є **вправи** такого характеру:

- вибрати з речень ряд похідних слів і виділити складові елементи (навести модель семантизації похідних слів);
- семантизувати певний афікс зі знайомими кореневими елементами (ці вправи повинні бути використані у великій кількості, оскільки вони мають тренувальний характер);
- зі знайомих корневих елементів і афіксів з вивченої моделі утворити похідні слова.

Таблиця 3

Види роботи зі словником

Найчастіші (головні)	Набагато рідші	Найменш виконувані
перевірка написання слова (the spelling)	подивитися, чи слово існує (наприклад похідне слово)	пошук нових слів навмання

пошук значення слова або переклад	пошук синонімів або сполучення слів (collocations)	перевірка відмінностей між англійським і американським варіантами слова
	пошук вимови або наголосу слова	дослідження частоти використання слова, наприклад у мовленні і на письмі
	перевірка граматичних характеристик слова	
	перевірка вживання слова (its register)	
	пошук зміни форми слова (inflections) або похідного слова (derived forms)	

5. Умови оптимального вибору словника

Серед великої кількості різних видів і типів словників, які традиційно використовуються під час вивчення рідної та іноземних мов, важливо вибрати саме той словник, який би оптимально забезпечив засвоєння знань, формування умінь і навичок за мінімальних затрат зусиль і часу на певному етапі навчання. Особи, які серйозно зацікавилися вивченням іноземної мови, повинні мати декілька словників. Причин є багато. Важко уявити собі людину, яка всюди носить із собою словник завбільшки з цеглину, коли існують набагато зручніші для носіння примірники. Отже, вибір словника буде залежати від того, чи потрібний нам словник, який був би постійно з нами, чи словник, який буде включати слова, які рідко використовуються, чи відразу навчить нас, як нові слова вживати. Наприклад, для тих, хто навчає, і тих, хто вивчає англійську мову, добрим вибором буде Oxford Wordpower Dictionary чи Longman Dictionary of Contemporary English. Ці одномовні словники подають

інформацію зрозумілим способом для тих, хто має закладені основи іноземної мови і може зрозуміти значення слова за допомогою поданих дефініцій або ілюстрацій.

Добре мати словник двомовний або трьохмовний перекладний, який не тільки зробить переклад потрібного нам слова, а й подасть кілька його значень і прикладів уживання.

Вибираючи словник, потрібно перевірити, чи вміщає він похідні від ключового слова вирази, чи передбачає всі значення потрібного нам слова, чи подає вирази, які недавно з'явилися в обох мовах, наприклад у галузі Інтернет-технологій або засобів масової інформації.

Незважаючи на існуючу різноманітність, багато людей усе ще перебувають у пошуку потрібного їм словника. Вибір хорошого словника не є легкою справою, оскільки книжковий ринок пропонує величезну кількість різних типів. Важливо не просто придбати який-небудь словник, а відкрити саме такий, який би найбільше відповідав потребам користувача і став його улюбленим, аж до зачитання, тим більше, що ним будуть користуватися наступні покоління.

Таблиця 4

Фактори, які потрібно враховувати під час вибору словника

1	Дата видання	Тут важливо бачити різницю між перевиданням (new edition) і передрукуванням (new printing). Часто читача вводять в оману дата отримання авторського права на певний посібник (copyright), яка не обов'язково означає переробку або перевидання словника
2	Коло користувачів	Часто в рекламних цілях видавництва намагаються розширити аудиторію, адресуючи словник найширшому колу читачів. Потрібно пам'ятати, що словник, спрямований на конкретного читача, завжди буде виконаний більш кваліфіковано, ніж словник для широкої аудиторії
3	Кількість заголовних слів (словникових статей)	Навіть найбільші за розміром словники інколи не містять виразів, які можна знайти в кишеньковому словнику маловідомого видавництва. Але в той же час невеликий словник із такою великою кількістю слів не може мати достатньої кількості прикладів і коментарів щодо їх уживання
4	Якість словникової статті	Чітка структура, легкість розуміння визначень, чіткість подання інформації, хороші приклади, зрозумілість позначень і символів у словнику

Закінчення таблиці 4

5	Рівень володіння мовою	Словник є важливим інструментом пізнання, який забезпечує перехід студентів із більш низького на більш високий рівень знань
6	Наявність характерних для словника ознак	Частотність інформації, додатки, інша потрібна інформація (граматика, вимова, наголос, уживання в реченні), дефініції, аббревіатури, британські та американські версії одного й того самого виразу
7	Наявність різних тренувальних вправ	Надмірний уміст інформації може відштовхнути користувачів від їх придбання
8	Ціна й доступність на книжковому ринку	Часто через ціну словники не доступні тим, кому потрібно з ними працювати. Тому перевага надається словникам, які набагато дешевші
9	Розмір і вага	Слід пам'ятати, що об'ємний словник не завжди є кращим! Типовий словник для масового користувача в Європі розрахований на 30–40 тисяч слів – саме стільки становить словниковий запас людини з вищою освітою

II. DICTIONARY ACTIVITIES

1. Pronunciation activities: **The USA States**

Using a dictionary: **Checking pronunciation**

⇒ **The connection between sound and spelling is not regular in English. Dictionaries use symbols so that you can check the pronunciation of new words.**

Task 1. Repeat the sounds and words.

/g/	get married	Virgo
/dʒ/	Gemini	arrange

Task 2. Copy and complete the table from Task 1 with the words below. Check your answers in a dictionary.

tiger gift Sagittarius gold marriage engaged message geography geology

⇒ **Pronunciation – Changing stress**

... .
environment

... ..
environmental

Task 3. Use your dictionary to find out which pairs of lines rhyme.

1. Don't buy clothes that are new,
Save your money and learn to sew.
2. Plant the seeds in a row.
Put up a fence to keep out the cow.
3. Turn that down, for heaven's sake!
It's giving me a bad headache.
4. The life of a mule is very tough.
It carries wood and pulls the plough.
5. What would you like to do now?
Let's go to London and see a show.
6. Do you know what I just heard?
The lead singer is growing a beard!
7. He says he's turning over a new leaf,
He's hoping they're going to make him chief.
8. Fred's a little out of touch,
All he does is sitting on the couch.
9. She has a sore throat and a cough,
She says she's feeling really rough.
10. You know, it takes a lot of time
To think of sentences that rhyme!

Task 4. Consult a dictionary for completing the correct pronunciation of each American state. Then look at the map of the USA and find each state.

1. Alabama	/	/	26. Montana	/	/
2. Alaska	/	/	27. Nebraska	/	/
3. Arizona	/	/	28. Nevada	/	/
4. Arkansas	/	/	29. New Hampshire	/	/
5. California	/	/	30. New Jersey	/	/
6. Colorado	/	/	31. New Mexico	/	/
7. Connecticut	/	/	32. New York	/	/
8. Delaware	/	/	33. North Carolina	/	/
9. Florida	/	/	34. North Dakota	/	/
10. Georgia	/	/	35. Ohio	/	/
11. Hawaii	/	/	36. Oklahoma	/	/
12. Idaho	/	/	37. Oregon	/	/
13. Illinois	/	/	38. Pennsylvania	/	/
14. Indiana	/	/	39. Rhode Island	/	/
15. Iowa	/	/	40. South Carolina	/	/
16. Kansas	/	/	41. South Dakota	/	/
17. Kentucky	/	/	42. Tennessee	/	/
18. Louisiana	/	/	43. Texas	/	/
19. Maine	/	/	44. Utah	/	/
20. Maryland	/	/	45. Vermont	/	/
21. Massachusetts	/	/	46. Virginia	/	/
22. Michigan	/	/	47. Washington	/	/
23. Minnesota	/	/	48. West Virginia	/	/
24. Mississippi	/	/	49. Wisconsin	/	/
25. Missouri	/	/	50. Wyoming	/	/

Task 5. Read the text and find the pronunciation of the unknown words.

Wyoming

Wyoming is a mountainous US state, where the Rocky Mountains and the Great Plains begin. It borders Montana, South Dakota, Nebraska, Colorado, Utah and Idaho. Wyoming is not very populated, has little industry and lacks any big cities. What the tourists come for are its large, open spaces, national parks, wonderful trout-packed fishing streams, and its mountain scenery. The name Wyoming comes from the Delaware Indian word mecheweami-ing, which means “at the big plains”.

Wyoming, is the home of two famous and very beautiful national parks, Yellowstone and Grand Teton. The largest is Yellowstone and was established in 1872 as America’s first national park. Around 3000 geysers

and hot springs, including the world's most famous geyser, Old Faithful, as well as the Mammoth Hot Springs, Yellowstone Lake and the Grand Canyon can all be seen there.

Equally interesting are the animals which live in the mountains, where it is possible to see coyotes, moose, black bears and sometimes even grizzly bears. As you can see, Wyoming is full of amazing natural wonders, which you should definitely see some day.

2. Vocabulary-Learning Activities

City Tours

Questions for students:

1. Do you find it easy or difficult to learn new words?
2. How do you record new vocabulary?
3. Do you have any tips for learning new words?

⇒ Tips for Recording Vocabulary

1. Buy a good dictionary that shows the pronunciation and the part of speech (noun, verb, adjective, adverb). A good dictionary helps you learn more about a new word.

2. Always remember to write down useful words. Use small cards, lists and diagrams to help you. When you decide which words are the most useful to you, start a Wordbank in your Practice Book. Write down new words in categories to help you learn them effectively. When you write down new words, write down other words which you associate with them. They don't have to be the same part of speech, e. g. musician – *song, guitar, rhythm*.

3. Write down the part of speech and check the pronunciation, including the word stress pattern, of any new words in your dictionary. When you write a new word in your notebook, check you know its part of speech.

4. Draw a picture, write a definition or an example sentence to help you remember it.

5. It's a good idea to revise new words, late at night or first thing in the morning – use your cards, lists and diagrams to help you.

Task 1 (for Tip 1). Look at this dictionary extract and find out which of the following it shows: *meaning, pronunciation, word stress, part of speech, how the word is used*.

<p><i>tour</i> /'tue(r)/ <i>n</i> a journey that you make for pleasure during which you visit many places: e. g. We went on a 10-day tour of central Africa.</p>
--

Look at your own dictionary and find out what features it shows.

Task 2 (for Tip 2). Match the words in box A with the associated words in box B. There may be more than one possibility: e. g. *hit record – album*.

A	hit record bread polite marriage attractive restaurant friendly
B	album well-behaved divorced cheerful butter good-looking meal

You can use word charts to write down your new words.

TRANSPORT

Road	Rail	Air	Sea
bicycle, car, bus garage, bus stop	train, underground station	plane, airport	ship, boat, ferry, port

Write word charts for one of the following. Use dictionary, if necessary.

HOME

Rooms	Furniture

PLACES

Adjectives to describe a town	Attractions

Task 3 (for Tip 3). Complete the table for parts of speech with the words below.

noun (n)	
verb (v)	
adjective (adj)	
pronoun (pr)	
preposition (prep)	

*breakfast popular from husband on read start she football under
comfortable restaurant to sitting room it start telephone red in beautiful
finish film girlfriend*

Task 4. In your vocabulary notebook, make a note of words which take certain prepositions. You can separate the words according to the preposition they take, or alphabetically. Remember to leave enough space to write any new words you come across in other units.

Welcome to Sydney!

It wasn't until 1788 that the first group of 736 convicts arrived at what is now known as Sydney Harbour, even though convicts of minor crimes had been transported from England to the colonies for a hundred years before that. As time passed their numbers grew and a new community took shape. The government stopped sending people when the Gold Rush of

1851 showed that the threat of going to Australia was actually encouraging crime instead of preventing it!

The city is dominated by the harbour; which people have described as one of the most spectacular in the world. There are three things which you must not – and indeed cannot – miss. Firstly, there is Sydney Harbour Bridge, one of the largest single-arch bridges in the world. Secondly, the Sydney Opera House is a landmark which most visitors anticipate with pleasure. Finally, don't miss Fort Denison, where prisoners were kept in solitary confinement for days on a diet of bread and water. The best way to get around is by boat or hydrofoil, both of which have regular services leaving from Circular Quay. If you prefer to do things at your own pace, why not hire one of the many boats available for this purpose?

Water plays a very big role in the inhabitants' leisure time. There are 27 miles of beaches to the north and south of Sydney, so it's hardly surprising that the locals spend so much time in the water! Two of the best-known beaches are Manly Beach and Bondi Beach, where the 'beautiful young people' of Sydney have been showing off their skills ever since surfing carnivals were first organised there.

For those tourists who would also like to see somewhere other than Sydney, the Blue Mountains are well worth a visit. They get their name from the fact that when you look at them from a distance; they are covered in a blue mist which comes from the small drops of eucalyptus oil in the air: Wentworth Falls and the view from the Scenic Skyway (a cable car high in the sky) are both breathtaking.

However, if you don't have the time – or the desire – to leave Sydney, don't worry; there's plenty to do in the city. For the best view of Sydney, visit Centre Point Tower. High above the city you can dine in the revolving restaurant, and no sea-food lover should leave Sydney without trying our world-famous Sydney Rock Oysters. For the night-owls among you, make sure you go to Oxford Street and King's Cross to check out the city's nightlife.

If you have never been to Sydney before, pack your bags right away! We are sure you will enjoy yourselves and have a very pleasant stay in our city.

Task 5. Use a dictionary to find out information about the following words. Look for the part of speech, pronunciation and definition of each word or leave it up to decide which information you need to know. Store these new words with a picture or a definition in your vocabulary.

convict harbour single-arch landmark hydrofoil quay show off breathtaking

Describing Hotels

⇒ Making vocabulary notes

For new words, it's a good idea to make notes about meaning, pronunciation, grammar and how to put the word into a sentence.

1. Look at the notes for *reply*. Which lines (1, 2, 3, 4) give information about meaning, grammar, usage?

1) *reply* = answer someone;

2) *reply* + that + subject + verb e. g. *He replied that she was happy*;

3) *reply* + to + noun e. g. *He replied to my e-mail*;

4) Past: *replied*, past participle: *replied*.

2. Complete the vocabulary notes about *promise*.

promise = ...

promise + that + subject + verb e. g. *She promised that .....*;

promise + to + verb e. g. *She promised to .....*

Task 1. Read the text about the hotel train and explain the meaning of the underlined words **in bold** using the monolingual dictionary.

The Trip of a Lifetime

Have you ever wanted to stay in a luxurious hotel, travel on a *beautiful* steam train, visit one of the natural wonders of the world or go on an African safari? Well, now you can do all this and more on board the Pride of Africa.

The Pride of Africa is one of the world's most *luxurious* hotel trains. It takes you on a *pleasant* twelve-day journey across Africa, following in the footsteps of such great explorers as Livingstone and Stanley. This unforgettable trip from Cape Town to Dar es Salaam is one of many on offer and includes a five-day safari in Kruger Park Game Reserve. It stops – beautiful sites along the way, including the diamond town of Kimberley, capital city of Pretoria and the *spectacular* Victoria Falls.

The train itself offers *elegant* accommodation that has been perfectly restored to its 1930's splendour. There are four Royal Suites and thirty-two en-Suites to accommodate up to 72 passengers. The Royal Suites are elegant and have a private lounge and en-suite facilities. The Deluxe Suites are *comfortable* and spacious as well as stylish. Passengers can also enjoy delicious food prepared by first-rate chefs in the dining car, and admire and photograph the *brehtaking* scenery from the observation car. All unlimited drinks, 24-hour room service and a laundry service are included in the price. Also available to guests are the services of a doctor, a hairdresser and a historian.

During the journey there are plenty of opportunities to take part in a wide variety of activities. You can choose to play a round of golf, go on a visit to a crocodile farm, go on a rafting trip, take a trip through the rainforest and even take a flight over Victoria Falls. Alternatively, you can simply relax, take photographs and enjoy the scenery and wildlife. Cultural events along the way include a visit to a **craft** village and an evening of traditional tribal dancing. The cost of all sightseeing tours, excursions, tour guides, **game park** entrance fees and safari drives is included in the price.

With so much to offer, a steam safari on the Pride of Africa is really not to be missed. What better way to experience the heart of Africa and the golden age of rail travel? So all aboard and **full steam** ahead for the holiday of a lifetime!

Fill in the adjectives from the text. Then, use the completed phrases to persuade someone to go on a trip on the Pride of Africa.

Task 2. Replace some underlined adjectives and the adjectives in italics with the adjectives in the box. Use a dictionary to help you.

enjoyable high-class excellent attractive value for money charming exciting

Task 3. Fill in the adjectives from the text.

1) hotel train	7) chefs
2) twelve-day journey	8) enery
3) accommodation	9) drinks
5) facilities	11) service
6) food	12) verieti of activities

Task 4. Find and fil in the opposites from the text.

1) cramped	5) uncomfortable
2) least	6) terrible
3) disgusting	7) artificial
4) worse	8) ugly

Task 5. Fill in *in, on, at, to, over* to make sentences.

1) stuck .... the airport	6) to take part .... activities
2) .... my own	7) to go ..... a rafting trip
3) to get .... the waiting list	8) to take a flight ..... Victoria Falls
4) to travel .... a train	9) available .... guests
5) to be .... offer	

3. Dealing with new words: **Travel and Holidays**

⇒ When you hear or see a word you don't understand, stop and ask yourself these questions. Try to guess the meaning of a word before you look it up in the dictionary or ask your teacher. We can guess the meaning of words from other words in a text.

Is it an adjective, noun or verb?

Does it have a positive or a negative meaning?

Is it formal or informal?

Is there a picture to help you guess?

You can sometimes understand new words if you look for their word family.

e. g. *You have an **imaginative** brain.*

Word *imaginative* is an adjective, it is in the same family as *imagine*.

imagine – imagination – imaginative

Task 1. Match the words with the definitions. Then check in a dictionary.

cruise expedition journey safari tour trek trip voyage

e. g. travel a long distance – *journey*

- 1) go somewhere for a short time – .....
- 2) visit many places by water – .....
- 3) visit many places by land – .....
- 4) travel a long distance by sea or in space – .....
- 5) travel a long and difficult route on foot – .....
- 6) go to see wild animals – .....
- 7) travel to a special place to do or find something important – .....

Task 2. Complete the text with the words from the box.

Use a dictionary to find word family for each word in bold.

kidney hitch-hiking broadens supersonic pretend discover amusing

Travel – a Modern Disease

In the old days people travelled very little because travelling was slow and difficult. It took two weeks to travel from London to Edinburgh by coach. Now the journey takes 4 hours by a fast train. Columbus needed over two months to cross the Atlantic. Today, the ultra-modern Concorde, flying at ..... speed, makes the same trip in less than four hours. Why, it is even **possible** to travel to the Moon and back within a week!

Distances have shrunk. Travelling has become a common experience for most of us.

Young people travel a great deal nowadays – to see the world, to have **exciting** adventures, to make new friends. Most of them travel cheaply. They get from place to place ..... and spend the nights on camp sites or in youth hostels. They do not need first class sleepers or expensive hotels to enjoy travelling.

There are of course many reasons why people travel. Sometimes they travel for **pleasure** and sometimes on business. They travel to visit friends, to do research, to study at foreign universities. They travel to attend conferences or to take part in sports events.

According to Georges Mikes, the author of the very ..... book *How to Be a Brit*, each nationality has its own reason for travelling. The Americans, he says, want to take photographs of themselves in famous places – to show they have been there. The Germans travel to check up on their guide-books – to see whether the information given in them is correct. And why do the English travel?

Firstly, because their neighbours do. Secondly, because they believe that travel ..... the mind. Lastly – and perhaps mainly – they travel (to avoid foreigners and) to meet other Britons. This is what Georges Mikes has to say about it:

“I know many English people who travel in groups, stay in hotels where even the staff is English, eat roast beef and Yorkshire pudding on Sundays and steak and ..... pudding on weekdays, all over Europe. The main aim of the Englishman abroad is to meet people; I mean of course nice English people from next door or from the next street. Normally one avoids one’s neighbours (“It is best to keep yourself to yourself.” “We leave others alone and we want to be left alone” etc., etc.). If you meet your next door neighbour in the High Street or at your front door you..... not to see him or, at best, nod coolly; but if you meet him in Capri or Granada, you say ‘hello’ and stand him a drink or two; and you may even ..... that he is quite a nice chap after all and both of you might just as well have stayed at home in Chipping Norton.”

Task 3. Use a dictionary to answer these questions.

a) What is the American English for the following British English words:

1) lift;	5) flat;
2) queue;	6) taxi rank;
3) taxi;	7) ground floor;
4) petrol;	8) underground.

b) Which is bigger, the American billion or the British billion?

c) How long are the following:
a mile a yard a foot an inch

Task 4. Complete the text with appropriate words or expressions from the box.

*sightseeing boarding card lands cabin crew takes off brochures book
(verb) departure lounge board gate currency tickets check in safety belt
suitcase cheques sunbathing passport duty free customs*

Going on holiday is great fun, and it's so easy! First of all go to the travel agent's and collect some 1 _____. Pick the holiday you want and go back to the travel agent's to 2 _____ it. You'll receive your 3 _____ a week or so before you depart. Make sure that you have a valid 4 _____ some foreign 5 _____, some traveller's 6 _____ and some insurance. Pack your 7 _____ and then you're ready to go! Go to the airport and 8 _____. The person at the desk will take your luggage and give you a 9 _____. This shows you your seat allocation. You then go through a security check and wait in the 10 _____. If you like, you can browse around the 11 _____ shop. When your flight is called, go to the appropriate 12 _____ for your flight and 13 _____ your plane. The 14 _____ will help you find your seat. Don't forget to fasten your 15 _____ before the plane 16 _____. When you get to your destination and the plane 17 _____, you disembark and pass through 18 _____, where you will have to show your passport. Collect your luggage and leave the airport. If you're on a package tour, there will probably be a coach to take you to your hotel. From then on, you can take things easy, 19 _____ on the beach and 20 _____. At the end of your holiday, you will need to 21 _____ of the hotel – make sure you return your key and settle any outstanding bills.

Task 5. Complete these sentences with the appropriate word or expression from A, B, C or D.

1. Make sure the train has stopped completely before you ____.
a) *get down*; b) *get off*; c) *get away*; d) *get into*.
2. I enjoyed my holiday, but couldn't _____ the heat.
a) *put up with*; b) *put down*; c) *put up*; d) *put away*.
3. If I had enough money, I would like to go on a round-the-world ____.
a) *trip*; b) *travel*; c) *excursion*; d) *sightseeing*.
4. When I go on holiday, I like to ____.
a) *take it simple*; b) *take it easy*; c) *take it relaxed*; d) *take it relaxing*.
5. Last year, we went on a two-week _____ around the Mediterranean.
a) *cruising*; b) *cruiser*; c) *cruise*; d) *crew*.

6. The accommodation on my last holiday was a bit ____.
 a) *basic*; b) *base*; c) *basically*; d) *bass*.
7. Don't forget to make a ____ for a room at least two weeks in advance.
 a) *reserve*; b) *reserved*; c) *reserving*; d) *reservation*.
8. The ____ from London to Athens takes about three hours.
 a) *flying*; b) *fly*; c) *flight*; d) *flies*.
9. We can't stay at the hotel because there aren't any ____.
 a) *vacant*; b) *vacancy*; c) *vacate*; d) *vacancies*.
10. It takes twenty hours for the ship to get from England to Spain, so it might be a good idea to book a ____ on board.
 a) *resort*; b) *cabin*; c) *chalet*; d) *hostel*.

4. Word-Building Activities: **Environment**

⇒ **A collocation is two or more words which often go together. It's easier to remember words when you write them as collocations. It's good to learn adjectives and nouns, verbs and nouns in pairs.**

e. g. *fast car, high mountain, busy street, have dinner.*

Here are some adjectives: *cold, difficult, low, old, expensive.*

Think of nouns which often go with the adjectives.

You can use your dictionary: e. g. *cold day.*

Task 1. Read the leaflet below and answer the questions.

1. How old is the Earth?
2. Why does the leaflet describe a 12-hour clock?
3. On the 12-hour clock, when did the dinosaurs die?
4. What is an 'environmental footprint'?
5. How much do we throw away?
6. What are the three Rs?

Our environmental footprint

Every species has an environmental footprint – or what we do to the environment. In our short time here, humans have changed the planet. In the developed world, we use a lot of natural resources:

In Britain every day we burn 200 million tonnes of coal, oil and gas.

Every day we throw away 435 million tonnes of waste. Nuclear waste is the most dangerous.

Every day we produce 10 million tonnes of air pollution. This also causes acid rain and affects the ozone layer.

Our environmental footprint is too big – and it creates environmental problems like global warming, for example. If we want the Earth to survive, we should stop hurting the planet.

The three Rs:

If we want to continue living on the planet, we need to do three things:

- 1) **reduce** the amount of natural resources we use;
- 2) **reuse** things again and again;
- 3) **recycle** the things we can't reuse – glass, plastic, paper, metal.

Task 2. Complete the collocations from the text:

- 1) air; 2) acid; 3) nuclear; 4) global; 5) ozone.

Task 3. Check these words with a dictionary.

bacteria species environmental footprint natural resources reduce

Task 4. Which words are natural resources and which are environmental problems? Write them in list A or B.

wood coal gas water acid rain forests global warming oil air pollution · water pollution nuclear waste

a) natural resources

b) environmental problems

.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

Task 5. Complete the word-building tables using a dictionary to help you.

It's good to learn nouns and verbs, nouns and adjectives in pairs.

Noun	Verb
waste	.....
.....	protect
.....	destroy
pollution	.....
damage	.....
Noun	Adjective
damage	.....
environment	.....
harm	.....
danger	.....

5. Reading Activities: **Environmental problems**

⇒ **Often when you are reading English you will come across words that you may not understand. If you do not understand a word, there is a series of techniques you can use to guess its meaning.**

Technique 1. Decide what part of speech the word is, and then look carefully at the word or words it goes with. You may know these and may be able to guess the difficult word.

Technique 2. Decide if the word is important for the general meaning of the passage. For example, you may not have to guess the exact meaning of words which are in lists, in brackets or preceded by for example.

Technique 3. Look at the rest of the sentence or paragraph. The meaning may become clear from the context.

Technique 4. Guess the main idea of the word without finding its exact meaning.

Technique 5. Read on and confirm or revise your guess.

Technique 6. If you are not sure that it is the required meaning of the word, check it in a dictionary.

Guessing meaning

1. Try to guess the meaning of the word before you use the dictionary.
2. Is the word a verb, noun or adjective?
3. Is there more than one meaning?

The bag is in the ground.

ground /graund/ n 1 ground [U] the ground the surface of the Earth: <i>The ground was covered in autumn leaves.</i> 2 soil [U] on and under the surface of the Earth: <i>The ground's too hard to plant trees now.</i> 3 sports [C] the place where a sport (football, cricket) is played: <i>The team's home ground.</i>

Task 1. Before you read. Do you know the meaning of these words? Check them in a dictionary.

<i>plastic turtle coral reef heat biodegradable</i>

Task 2. Quick Read. Is it a global problem or only a British problem?

Plastic Planet

In Britain, eight billion plastic bags are used every year.

That's 8 000 000 000, or about three bags a week for every man, woman and child. Most of them are thrown away. But they don't

disappear. Plastic bags are strong. They can last hundreds, possibly thousands, of years. Plastic bags have become a really big environmental problem.

Jon Dyer reports

Environmental effects

The environmental problems that plastic bags cause are very serious. In the past, the bags were seen only in the big cities, but now they are found everywhere – in the beautiful Atacama Desert in Chile, in the mountains of Nepal and in the forests of the Arctic.

In China they are called white pollution. In South Africa the white bags in the trees look like summer snow.

Turtles and thousands of other animals die when they eat the bags. Coral reefs are killed – the bags stop the heat from the sun.

A happy ending?

Simon Greenman, an environmental expert, told me that things were getting better.

‘In Dhaka, the capital of Bangladesh, 10 000 bags were thrown away every day. They stopped the water running and created floods.’ He then explained that in 2002, the government had banned plastic bags – and that now they aren’t a problem. Simon also said that the bags had been a big problem in Ireland – but not any more’. The government started a bag tax – people pay ten pence for every bag they use. After six months, the use of plastic bags fell by ninety percent.’

In Britain, a new bag was invented in 2002 – 100 percent biodegradable. The bag is put in the ground and disappears after eighteen months. The big supermarkets told me last week that the new bags were selling well, and that some supermarkets would have all-biodegradable bags in two years’ time.

Think locally

If you want to help with the growing plastic bag problem, think locally. Don’t use plastic bags – use cardboard boxes or paper shopping bags instead. If you use plastic bags, use them five or six times and ask if they are biodegradable.

Task 3. Detailed Read. Read the text and choose the correct answers.

1. Every week, a person in Britain uses ... plastic bags.

a) three; b) eighty; c) eighty; billion.

2. Plastic bags ...

a) are strong; b) aren’t a problem; c) will disappear?

3. Plastic bags are called white pollution in ...
a) *China*; b) *Chile*; c) *Nepal*.
4. In Dhaka, ... plastic bags were thrown away every day.
a) *a thousand*; b) *ten thousand*; c) *a million*.
5. The bag tax was introduced in ...
a) *the Arctic*; b) *Britain*; c) *Ireland*.
6. A new biodegradable bag was invented ...
a) *in 2002*; b) *in the 1930-s*; c) *in the 1970-s*.
7. The new bag is put in the ground and disappears after ...
a) *six months*; b) *a year and a half*; c) *two years*.

Task 4. Read this article. For each of the numbers 1–21, underline the most appropriate word as in the example. Use a dictionary if necessary.

Pollution and the Environment

Nowadays, it is difficult to avoid *environment environmental* issues. We are always being told how (1) *polluted/pollution* is having an adverse effect on our (2) *planet/earth*. (3) *Poisoned/Poisonous* gases from factories destroy the (4) *oxygen/ozone* layer, contributing to the (5) *hothouse greenhouse* effect which result in global (6) *warming/heating*. (7) *Acidity/Acid* rain is destroying forests. As more and more (8) *rainforest/desert* is destroyed, the threat to (9) *wildlife/wildly* life increases, with several (10) *dangerous/endangered* species already on the verge of (11) *extinct/extinction*. In brief, we are heading towards an (12) *ecological/ecology* disaster.

However, we can all do something to help protect the environment. For a start, we should try to (13) *reserve/conserve* energy (14) *resources/resorts* such as oil and coal, by turning down our central heating or making less use of our cars. Most cars use (15) *leadless/unleaded* petrol, but this still (16) *injures/damages* the environment. Secondly, since many everyday items such as glass and paper can be (17) *recycled/recharged*, we should try to re-use them rather than throwing them away. Thirdly, we can join (18) *pressurising/pressure* groups, which can be very effective in persuading governments to adopt greener (19) *politics/policies*, such as (20) *subsidising/subsiding* public transport and (21) *protecting/defending* wildlife.

Task 5. In a monolingual dictionary find the definitions for the following environmental problems.

- The ozone layer* is – .....
- Global warming* – .....
- Acid rain* – .....

6. Writing Activities: **The Green Tourism**

⇒ **Writing Article and Report Tips**

Reports usually have facts and information about a topic. We usually use headings for each section to tell the reader what each section is about.

1. Title.

The problem of litter in our streets.

The effects of litter on the environment.

2. Introduction.

This report is about the problem of litter on our streets.

I interviewed Simon Greenman, an environmental campaigner, about the situation.

3. The problems.

Describe the problems clearly. Use linking words like *but, now, after, in the past* or bullet points.

In the past the bags were seen only in big cities, but now .....

4. The solutions.

Report how things are changing and possible solutions.

According to this information, ...

As a result .....

First of all, the government must revise out-of-date environmental laws, which were written twenty years ago.

Furthermore, the city should.....

5. Conclusion.

Summarise the situation and suggest things people can do to help in future.

On the whole, ...

To sum up, ...

Task 1. Write a report about an environmental or charitable organization.

Look at the questions below and prepare your personal answers.

1. What is the name of the organisation?
2. What is the environmental problem?
3. What's the solution of the problem?
4. Is it an international or national problem?
5. Are things getting better?

Task 2. Look at the words in the box and check you know what they mean. Then read the text "Are you a green tourist?" and find out if you are a green tourist.

*appreciate avoid cause consumption cultural damage economic
embarrass energy environmental hospitable lifestyle local photo pollution
popular public sights transport*

Task 3. Some words can go together: e. g. *avoid damage*.

Can you think of words which go with the other words? Use a dictionary.

appreciate – .....

cause – .....

Are You a Green Tourist?

Tourism around the world is so popular that in certain places it affects and even causes damage to the sights that the tourists have come to see. It is important to think about the economic, cultural and environmental effects of being a tourist. There are many groups of people whose aim is protection of natural things. They are often referred to as greens. So, before you go on holiday, here are some suggestions on how to be a green tourist:

1) use public transport. If everyone uses their cars, pollution and traffic congestion will become an enormous problem;

2) stay in small hotels and eat local food. It's important that the money you spend on accommodation and food remains within the local area;

3) travel out of season. It's the best time to avoid crowds, and it's often cheaper as well;

4) think of yourself as a guest, not a tourist. As a tourist, you're simply a source of money;

5) learn the local language. If you make an effort to speak their language, you'll be able to talk to local people, and they are likely to be even more hospitable;

6) be careful about taking photos. In some places, people are embarrassed when you take their photo. Find out what the local custom is;

7) find out about the place you're visiting. It's very impolite to the local people if you're only there because of the weather and don't want to know anything about where you are;

8) use less water than at home. In certain places, the authorities supply the big hotels with water;

9) use local guides. This will create jobs and help the local economy;

10) adopt the local lifestyle. If you don't appreciate being in a foreign country, why leave home in the first place?

Task 4. Make a list of advantages and disadvantages of tourism.

Task 5. Write an article for a travel magazine describing a place you visited in your country or region as a green tourist.

7. Grammar: **The Future of Tourism**

➡ **In your vocabulary notebook, make a note of words which take certain prepositions. You can separate the words according to the preposition they take or alphabetically. Remember to leave enough space to write any new collocations or phrasal verbs you come across.**

Task 1. Use your dictionary to find out which adjectives are followed by which prepositions.

-about-	-of-	to-	-for-	-on-	-at-	with-
<i>angry</i>	<i>devoted</i>	<i>jealous</i>	<i>restricted</i>			
<i>aware</i>	<i>eligible</i>	<i>keen</i>	<i>safe</i>			
<i>concerned</i>	<i>famous</i>	<i>opposed</i>	<i>satisfied</i>			
<i>convinced</i>	<i>good</i>	<i>poor</i>	<i>sensitive</i>			
<i>curious</i>	<i>guilty</i>	<i>qualified</i>	<i>suspicious</i>			

Task 2. Find the meaning of each phrasal verb below in the dictionary, then complete the sentences.

look after – .....

look for – .....

look forward to – .....

look into – .....

look through – .....

look up – .....

1. Can I borrow your dictionary to look ..... the meaning of this word?
2. He usually looks ..... the newspaper while he is eating breakfast.
3. The police are looking ..... the matter.
4. John is looking ..... his neighbour's cat while she is abroad.
5. We are really looking .....the party on Saturday.
6. I can't find my wallet. Please help me look ..... it.

Task 3. Read the text and underline prepositions and words they refer to.

Space Tourism

Summer is holiday time and people are looking for adventure! Maybe you have already climbed the highest mountain or swum in the bluest sea. What's next? How about a flight into space? It will soon be possible.

The American space programme, NASA, put the first man on the Moon on 20 July 1969. But the Russians successfully took the first tourist into space on 28 April 2001. Dennis Tito, a rich American, paid \$20 million for his holiday. He spent six days inside the International Space

Station (ISS) and loved it! “I spent sixty years on Earth and eight days in space”, said Tito, “it was two different lives!”

NASA’s citizen-astronaut programme stopped in 1986 after the space shuttle Challenger accident. The world watched as a teacher, Christa McAuliffe, died with the astronauts. Tito understood the dangers. If people accept the dangers, they should have permission to fly, he says. NASA believes that the safety of the space vehicles is still too low. And it wants to see lower costs before it sends more citizens into space.

Thousands of people want to go into space, especially from America and Japan. Sub-orbital flights to space hotels will offer great views of Earth and the stars. The view from your window will change quickly as you go round the Earth every ninety minutes. Don’t forget your camera! You can also enjoy space sports in zero gravity – floating and turning through space like a bird! Eating will be funny too – can you imagine playing with blobs of water and floating food? And if you want to learn more about space, perhaps you will help with space exploration! One thing is sure – if a lot of people go, it will become cheaper. And remember, not long ago man flew in an aeroplane for the first time. Today nearly everybody flies and thinks nothing of it!

But is space for exploration or for fun? Some people in NASA attack the idea of sending tourists into space. “If we really want to learn about space we should spend the money on robots,” they say. It is true that robots are cheaper and faster than people in space. But others disagree.

“Space tourism is the only way that space activities can make money”, they say, “it’s the best way forward.”

A holiday in space is no longer an impossible dream. Will you be ready to go when the first space hotel opens?

Task 4. Find the words from the text that mean the same as:

- 1) a machine with an engine that is used to take people from one place to another (n)
- 2) something that cannot be done (adj.) .....
- 3) the force that makes two objects move towards each other (n.) .....
- 4) having the result you intended (adv.) .....
- 5) begin to move in particular way (v.) .....
- 6) search (phr. v.) .....

Task 5. Interview Dennis Tito about his trip into space and the future of space tourism. Use Past and Future Tenses.

8. Translation: **Food and Meals**

Questions for students:

1. What have you translated from English into your mother tongue and vice versa before?
2. Did you enjoy it? Was it difficult/useful?
3. What advice would you give to someone who wants to translate something?
4. Why is it important to read the whole text first and not to translate each line as you read it?

⇒ Useful tips when translating

1. Read the whole text carefully before you start translating.
2. Translate the general sense of each sentence, not every single word.
3. Use good monolingual and bilingual dictionaries.
4. Read your finished translation – it should sound natural in your own language even if it means changing a lot of words?
5. Check the final text for any errors.

Task 1. Read the article and choose the most suitable paragraph from the list **A-G** that best completes the article.

A	The next step is to stock up on carbohydrates and liquids. This will help to give you the energy you will need to get moving. Try to eat breakfast an hour after exercising so the carbohydrates will be turned into energy and not be stored as body fat. It's also a good idea to eat plenty of unprocessed carbohydrates such as fruit, yogurt and rye bread.
B	Now, by mid afternoon, you will find that your stress levels are <u>on the rise</u> again. That means that you are in need of fuel to keep you going through the rest of the afternoon. A small sweet snack would be the perfect choice. Try dried fruit, a banana or some fruit yogurt.
C	Try to start the day with a cup of green tea. Green tea wakes you up and gets you ready for your <u>hectic</u> day ahead. You will feel upbeat and active and at the same time your metabolism will be off to a good start, burning up those extra calories.
D	So, eat regularly, drink lots of water, keep active, relax and sleep well. You too will be well on the way to a fat-burning routine that will keep you healthy and <u>slim</u> .

E	Then, instead of sitting down in front of the TV for those last few hours of your busy day, why not try a few deep breathing relaxation techniques. This will guarantee that your body is calm and ready for that deep sleep that you need to get ready for the next day.
F	The next step is the evening meal. It is important to eat an hour or so after your evening workout. This will <u>replace</u> some of the energy you have lost so that you will be able to get up and get going again the next day.
G	At around noon it's <u>vital</u> to drink lots of water. Water will help to take the edge off your appetite as it will fill you up. Experts recommend drinking cold water, as your body will have to use up calories just to warm it up!

How to burn fat all day long

You eat all the right foods and do plenty of exercise, so why aren't you losing any of that **extra weight**? Perhaps you need to think about a daily diet and exercise plan which tells you when you should be eating, drinking and exercising in order to burn fat more quickly.

1

After your hot drink, think about an early morning workout. This will help to **elevate** your energy levels and keep you **alert** all day long. But wait until your body temperature has risen and give yourself time to wake up. The best time to start exercising is half an hour after you open your eyes.

2

As you make your way through the first part of your busy schedule, don't forget that mid-morning energy boost. Eating just three meals a day makes the body store more food as fat. The secret of burning fat is to eat little amounts at regular intervals throughout the day. Keep away from unhealthy food like ice cream and chocolate, though! A banana or a kiwi fruit at around eleven will give you all the energy you need.

3

It is always important to eat lunch earlier rather than later. The later you leave it, the easier it will be to fill up on fast food to satisfy your hunger. Try to plan your lunch menu and choose light carbohydrates and proteins such as tuna or chicken sandwiches **accompanied by** raw vegetables or fruit. You shouldn't want to eat very much as you have already filled up with water.

4

Later in the day when you finish work and your body temperature is at its **peak** is the best time to do some fast, powerful exercise. At this time, your muscles are more **flexible** and your **reflexes** are faster than usual, so make the most of it. Go for a run or even a fast walk. Do whatever you enjoy, as long as it gets you moving and burning fat.

5	
---	--

If you plan well, this meal can be an important part of your fat-burning day. There are certain foods and spices that will actually help your body to bum up any unwanted calories, such as red peppers, chillies and ginger. These will make your **nervous system** work faster and raise your body temperature, which in turn will bum more calories. Don't leave your evening meal too late, though, as you need to give your body time to **absorb** the food before you sleep.

6	
---	--

If you have trouble getting off to sleep, though, don't [panic](#). There are plenty of healthy, low fat [alternatives](#) to help you **nod off**. Why not try a glass of warm **skimmed** milk, or even a cup of cammomile tea! These [natural](#) and low-fat drinks will help you to get to sleep!

7	
---	--

Task 2. Read the article again and translate the words in bold. Suggest synonyms for the highlighted words and give their Ukrainian equivalents.

Task 3. Translate the conversation “At the restaurant” paying attention to the names of dishes and the words in bold. Work together in pairs. Consult the dictionary if necessary. Use standard structures and phrases appropriate to the required **register**.

<p>register It is the words, style and language used by speakers and writers depending on the situation they find themselves, it may be formal, semi-formal, etc. It is very important to use the appropriate register in both spoken and written language, otherwise you may sound offensive. The appropriate register for any given situation may vary from one language to another.</p>

<p>The English language uses a lot of polite structures (e.g. modal verbs such as can, could, etc.), so when you make your translations you should decide whether the same politeness is appropriate in your language.</p>
--

At the restaurant

A: What will you have?

B: Let me have a look. You know I don't understand this menu properly. Table d'hôte, a la carte, a demi-tasse of coffee. Why do they call every second dish by a French name?

A: Well, you, visitors from the continent, always come here with great prejudices about our **cuisine**, sorry, cooking I mean. The restaurant-keepers think a dish sounds more attractive if it has a continental that is a French name. Actually in the last few years the standard of cooking has greatly improved.

B: Are we having **a starter** as well as just **a main course**?

A: It's up to you. I think I can manage a starter though.

B: I might have the spinach then. **Spinach** is a dark green leafy vegetable, isn't it?

A: That's right. Have you ever tried **Stilton**?

B: I don't think so. What is it?

A: It's a traditional English strong blue cheese.

B: Sounds nice. What are you having?

A: I'll find out what the soup of the day is, and then I'll have that or the **melon**. If you want something else that's very English, you could try the **Beef Wellington** and Yorkshire pudding and green peas.

B: Where is that?

A: Down in the main courses.

B: Ah yes. Scottish beef. I think I'd like the **lamb**, anyway, John-Well, medium, rare or well-done? I'm going to have the chicken.

A: The wine list, sir.

B: Thank you. Let's see. What sort of wine does you like, Igor?

A: I prefer white.

B: Sweet or dry?

A: Dry.

B: Then let's have the Chablis. It's usually very good.

A: And I'd like a bottle of mineral water too, please. There's nothing I enjoy more than eating out: relax after a frenetic day with excellent food and wine in welcoming surroundings – a beautiful restaurant and exquisite food.

B: Fine. I'll order **apple pie** for you. And cheese and biscuits to finish the meal with.

A: And can I have a proper cup of strong coffee, none of your white coffee: more milk than coffee.

B: Well, that's the way most people like it here. You'll have to ask for a demi-tasse, it may be French, but at least it's strong. Waiter, please!

Task 4. Act as an interpreter with a partner. Choose the best translation, explaining why one translation is better than another.

Task 5. Read the abstracts from "Kitchen Recipes for Everybody" and put them down in your mother tongue.

Kitchen Recipes for Everybody

Porridge

2 cups of quick cooking rolled oats

5 cups of milk or water, salt to taste

Add rolled oats (and salt to taste) to boiling milk or water. Boil for 50 to 60 seconds, stirring continuously if you use milk. If you use water stir occasionally. Turn off heat, cover and allow to stand for five minutes. Stir and serve. For thicker porridge use more oats. For thinner porridge use less oats. For creamier, smoother porridge boil for two more minutes, stir when necessary.

Bacon and Eggs

Fry the bacon first and place on a hot dish. If necessary add a little extra fat, melt this, but do not get it too hot or there will be a hard skin on the egg. Break eggs into a saucer and slide into pan. Tilt pan slightly as each egg goes in to keep the white in a good shape.

To Make Good Tea

Always warm the pot.

Fill the kettle with fresh water from the main water supply and bring just to the boil before pouring over the tea.

Allow to infuse for three to four minutes before pouring.

Quantities of tea will vary according to personal taste, but the old ruling, one teaspoon for each cup and one for the pot, is a good average amount.

Appendix

1. Rules of Lifelong Learning

1. *The one rule!*

Revise new vocabulary after **one hour**.

Revise it again after **one day**.

And again after **one week**.

Most people need to see or hear new vocabulary at least six times before they can remember it. There may be many places outside your classroom where you can see and hear English, and build your vocabulary:

- food labels;
- the airport;
- notices and signs;
- instructions (for electrical goods);
- the station;
- the radio;
- travel documents (tickets etc);
- the television;
- newspapers.

2. *One word in six words!*

When you learn a new word, find out if it uses prefixes and suffixes, and if it has other forms (e. g. the noun can change to a verb). This will help you to increase your vocabulary. It's also useful to write down the other parts of speech of a word.

e. g.	Noun	Verb
	writer	write
	success	succeed

Use your dictionary to find:

- nouns formed from the following verbs: *decide, play, marry, visit, start*.
- nouns formed from the following adjectives: *happy, lazy, attractive, young*.

3. *Usage!*

Write notes to help you remember how to use new vocabulary. A good dictionary will help you. It's also useful to write down expressions which go with verbs.

have	<i>a shower;</i>	<i>breakfast</i>
go	<i>to the cinema;</i>	<i>to work</i>
play	<i>tennis;</i>	<i>football</i>
listen to	<i>music;</i>	<i>the radio</i>

watch   *football;*   *the television*
leave   *work;*   *school*

Match the verbs on the left with these words and expressions. There may be more than one possibility: *to bed, dinner, a video, a concert, the guitar, tennis.*

4. Explain yourself!

You will not always know the words you need to be able to communicate your meaning by using **alternative words**, like *type of, sort of, stuff* and *thing*. Try to develop strategies for explaining. Write down new vocabulary in a notebook.

Make separate sections for opposites, synonyms, word families, phrasal verbs, etc. When you write new words in your vocabulary notebook, make a note of other words that come from the same root. e. g. *free, freedom, freely.*

Speaking exercises are a good opportunity to show how much vocabulary you know.

5. Maps for the mind!

Don't always write new vocabulary in a list. Use maps. Put related words together. This will help you to remember them.

2. Vocabulary-Building Activities

International Words: Food and Meals

Here are some food words which English has borrowed from other languages.

Are there any from your language?

<i>chilli pasta casserole cuisine hamburger avocado tacos goulash kebab delicatessen samovar omelette spaghetti frankfurter</i>

Do you use any of the words in your language?

What words from other languages has your language borrowed? Think about:

politics – junta, putsch, guerrilla;

music – piano, cello;

sport – judo, karate;

entertainment – rumba, samba.

Word Pairs Order: Food and Meals

Some words go naturally in pairs and usually in a certain order.

You can say *cup and saucer, knife and fork*, but you don't usually say *saucer and cup, fork and knife*.

Here are some food words which go in pairs. What is the usual order of the words?

1) butter bread	5) milk sugar	9) cheese bread
2) fish chips	6) tea biscuits	10) salt pepper
3) jam toast	7) pears apples	11) vinegar oil
4) eggs bacon	8) cream strawberries	12) fruit vegetables

If you come across words which go in pairs, it's a good idea to write down the usual order and compare it with your mother tongue.

Idioms

Sometimes it's difficult to understand what an idiomatic expression means.

Here are some examples:

We're on the same wavelength means *we understand each other*.

It was a storm in a teacup means *it looked like a serious dispute, but in fact, it wasn't*.

It doesn't always sound very natural for language learners to use these kinds of expressions, but it is important to be able to find out what they mean. To do this, you need to decide which is the most important word in an expression, and then look it up in a dictionary. Remember that idiomatic expressions are like vocabulary items, and need to be learnt as complete phrases.

1. The following idiomatic expressions are all to do with parts of the body. Use a dictionary to find out what they mean.

She's all fingers and thumbs. _____

We don't see eye to eye. _____

He's very nosy. _____

I can't make head nor tail of it. _____

I've gone and put my foot in it. _____

It cost me an arm and a leg. _____

I'm all ears. _____

Rewrite each expression more simply.

2. There are many idiomatic expressions with *like* and *as*.

to smoke like a chimney   *as quiet as a mouse*   *as brave as a lion*

Match the two parts of the phrases below.

to work		a fish		as drunk	a mule
to sleep	like	a horse	as	as thick	a pig
to eat		a log		as stubborn	two short planks
to swim		a dog		as greedy	a lord

Can you think of people or things you could use these expressions to describe?

Рекомендовані словники

1. Большой русско-английский словарь / под общим руководством проф. А. И. Смирницкого. – М. : Русский язык, 2000. – 768 с.
2. Гороть Є. І., Коцюк Л. М. Англо-український словник. – Вінниця : Нова кн., 2006. – 1698 с.
3. Гороть Є. І., Белова С. В., Малімон Л. К. Українсько-англійський словник. – Вінниця : Нова кн., 2009. – 1040 с.
4. Hornby A. Oxford Advanced Learners Dictionary of Current English. – Oxford : Oxford University Press, 1974. – 1054 p.
5. Longman Dictionary of Contemporary English. – Pearson Education Limited, 2003. – 1950 p.
6. Macmillan English Dictionary for Advanced Learners. – Macmillan, 2007. – 1748 p.
7. Oxford Collocations Dictionary. – Oxford : Oxford University Press, 2003.
8. Oxford Idioms Dictionary. – Oxford : Oxford University Press, 2003.
9. Oxford Phrasal Verbs Dictionary. – Oxford : Oxford University Press, 2003.
10. Phillips J. Oxford Wordpower Dictionary. – Oxford : Oxford University Press, 2001. – 1068 p.
11. Шимків А. Англо-український тлумачний словник економічної лексики. – К. : Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2004. – 429 с.

Література

1. Актуальные проблемы современной лексикографии / сост. В. А. Редькин. – М. : “Русский язык”, 1977. – 320 с.
2. Adams D., Finnie R. Link. Course book. – [Pre-Intermediate]. – New Editions, 2004. – 126 p.
3. Віталіш Л. П. Лінгвометодична реалізація словника та вправ до нього в автоматизованій навчальній системі // Комп’ютерна лінгвістика : Додаток до Всеукр. міжвідомчого наук. зб. “Іноземна філологія”. – 1996. – N 1.
4. Clare A., Wilson J. Total English: Students’ Book. – [Intermediate]. – Pearson Education Limited, 2006. – 176 p.
5. Dubicka I., O’Keeffe M. English for International Tourism: Students’ Book. – [Pre-Intermediate]. – Pearson Education Limited, 2003. – 143 p.
6. Elsworth S., Rose J. Energy 3: Student’s Book. – Pearson Education Limited, 2005. – 136 p.

7. Evans V., O'Sullivan N. Click on 3: Teacher's Book. – Express Publishing, 2001. – 173 p.
8. Greenall S. Reward: Students' Book. – [Intermediate]. – Macmillan Heinemann. 2005. – 123 p.
9. Greenall S. Reward: Students' Book. – Elementary. – Macmillan Heinemann. 2004. – 123 p.
10. Harmer J. The Practice of English Language Teaching. – [Third edition. Completely revised and updated]. – Longman, 2004. – 370 p.
11. Leaney C. Dictionary Activities. Cambridge Handbooks for Language Teachers. – Cambridge University Press, 2007. – 150 p.
12. Петренко Н. М. Тренінг з усного перекладу : навч. посіб. – К. : Центр навч. л-ри, 2003. – 260 с.
13. Ступин Л. П. Лексикографія англійського мови : учеб. пособ. для студ. ин-тов и фак. иностр. яз. – М. : Высш. шк., 1985. – 167 с.
14. Wetz V., Gammidge M. Adventures: Students' Book. – [Intermediate]. – Oxford University Press, 2005. – 128 p.
15. English Learner's Digest – 2008. – № 3, 13 ; 2005 – № 11.

Зміст

Передмова	3
I. Дидактичні засади використання словникових технологій	
1. Характеристики основних типів словників	4
2. Проблеми користування словниками	6
3. Основні вимоги щодо користування словниками	9
4. Організація роботи зі словником.....	12
5. Умови оптимального вибору словника.....	14
II. Dictionary activities	
1. Pronunciation Activities: The USA States	17
2. Vocabulary-Learning activities	
City Tours	19
Describing Hotels.....	22
3. Dealing with New Words: Travel and Holidays	24
4. Word-Building Activities: Environment	27
5. Reading Activities: Environmental Problems	29
6. Writing activities: The Green Tourism.....	32
7. Grammar activities: The Future of Tourism.....	34
8. Translation: Food and Meals	36
Appendix	
1. Rules for Lifelong Learning	41
2. Vocabulary-Building Activities	42
· International Words: Food and Meals	
· Word Pairs Order: Food and Meals.....	
· Idioms	
Рекомендовані словники	44
Література	44

Д л я н о т а т о к

Навчально-методичне видання

Кирикилиця Валентина Василівна

**Dictionaries Use for Researching Language
by Teachers and Students**

**ВИКОРИСТАННЯ СЛОВНИКОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ
ІНОЗЕМНИХ МОВ**

Методичні рекомендації

Редактор і коректор *Н. П. Шуляр*
Верстка *Н. П. Шуляр*

Підп. до друку 25.06.2009. Формат 60×84^{1/16}. Папір офс. Гарн. Таймс. Друк цифровий.
Обсяг 2,79 ум. друк. арк., 2,5 обл.-вид. арк. Наклад 200 пр. Зам. 2218. Волинський національний
університет ім. Лесі Українки (43025, м. Луцьк, просп. Волі, 13). Друк – ВНУ ім. Лесі
Українки (43025, м. Луцьк, просп. Волі, 13). Свідоцтво Держ. комітету телебачення
та радіомовлення України ДК № 3156 від 04.04.2008 р.

В. В. Кирикилиця

**Dictionaries Use for Researching Language
by Teachers and Students**

**ВИКОРИСТАННЯ СЛОВНИКОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ
ІНОЗЕМНИХ МОВ**